

ÅRSBERETNING 2015

Human-Etisk Forbund

Human-Etisk Forbund er en humanistisk livssynsorganisasjon. Forbundet arbeider for å videreutvikle humanismen og bidra til at mennesker kan praktisere sitt humanistiske livssyn.

Humanismen er et livssyn som baserer sin virkelighetsforståelse og etikk på menneskelig fornuft og erfaring, rasjonell og kritisk tenkning, følelser og medmenneskelighet. Humanismen er uten religiøse forestillinger. Humanismen setter det selvstendige og ansvarlige menneske i sentrum. Humanismen har derfor som mål å gi alle mulighet til å utvikle selvstendighet, frihet og ansvar. I det humanistiske livssyn inngår en forpliktelse overfor menneskerettighetene som uttrykk for sentrale verdier og idealer. Menneskerettighetene er et godt vern for menneskelig verdighet og mangfold.

Human-Etisk Forbund arbeider for å fremme og videreutvikle humanisme gjennom:

- å arbeide for en livssynsnøytral stat og et pluralistisk samfunn
- å arbeide for livssynsfrihet og respekt for menneskerettighetene
- å øke kunnskapen om livssynet og forbundets virksomhet
- å gi medlemmene en sosial og organisatorisk ramme for livssynsidentitet og fellesskap
- å gi tilbud om humanistiske seremonier

Virksomheten i Human-Etisk Forbunds nasjonale organisasjon styres av landsmøtet, landsstyret og hovedstyret. Landsmøtet avholdes hvert annet år og er det organ i Human-Etisk Forbund som vedtar årsregnskapet. I år hvor det ikke avholdes landsmøte, er det landsstyret som godkjenner årsregnskapet.

Human-Etisk Forbunds organisasjon består ellers av fylkeslag i alle fylker og 100 lokallag. Disse fylkes- og lokallagene styres både politisk og økonomisk av lokale styringsorganer. Deres virksomhet er derfor ikke tatt med i årsberetningen og heller ikke i regnskapet for Human-Etisk Forbund nasjonalt.

Forbundet har en ansatt generalsekretær som har ansvar for den daglige driften. Hovedkontoret i Oslo er lokalisert i moderne leide lokaler i Brugata 19.

Virksomheten i 2015

Virksomheten i 2015 var basert på Prinsippprogrammet vedtatt på landsmøtet i 2013, og Arbeidsprogrammet vedtatt på landsmøtet i juni 2015, samt på hovedstyrets og landsstyrets vedtak gjennom året.

Seremonivirksomheten

Human-Etisk Forbunds største aktivitet er å tilby humanistiske seremonier til medlemmer og andre. Ved å gi folk en mulighet til å velge våre tilbud, bidrar de humanistiske seremoniene til reell livssynsfrihet i Norge. I året som gikk ble 10 355 (9 888) konfirmert, 716 (721) par har blitt viet, 2 246 (2 185) barn feiret navnefest og 596 (540) humanistiske gravferder ble gjennomført. (Tall for 2014 i parentes.)

Tallet på humanistiske konfirmanter har holdt seg stabilt rundt 10 000 i året siden 2003. Det tilsvarer 15,5 prosent av årskullet 14-åringer. Forbundet har de siste årene fokusert på kvalitetssikring i seremoniene. Det er gjennomført evalueringer av konfirmasjons-seremoniene, brukerundersøkelser til parene som valgte Humanistisk vigsel og til etterlatte ved Humanistisk gravferd.

Livssynspolitisk arbeid

I 2015 videreførte regjeringen arbeidet med å skille stat og kirke etter høring om endring i kirkeloven. Mot slutten av året fremmet regjeringen overraskende forslag om å undergrave likebehandlingsprinsippet nedfelt i Grunnloven § 16 hvor det slås fast at staten skal likebehandle de ulike tros- og livssynssamfunn. Regjeringen foreslo å holde deler av støtten til Den norske kirke utenfor beregningsgrunnlaget for øvrige tros- og livssynssamfunn. Etter intens lobbyvirksomhet, ble dette vedtatt med knappest mulig flertall.

KRLE-faget ble «innført» høsten 2015, uten at HEF sentralt har fått melding om store endringer i praksis.

Landskonferansen 2015 hadde humanisme som tema, dels med et historisk perspektiv, og dels knyttet til arbeidet med å utvikle et nytt felles nordisk humanistmanifest. Årets temareise fulgte i fotsporene til antikkens filosofer, i Hellas.

Ellers satte flyktningstrømmen sitt preg på diskusjonene gjennom året. HEF har vært opptatt av at det nettopp i kritiske tider er behov for å respektere våre folkerettslige forpliktelser og ta vår del av ansvaret.

Etter at opplæringsstrategien ble vedtatt i februar ble rekruttering av instruktører til HEF opplæring prioritert. I løpet av året ble det avholdt et 20-talls introduksjonsmøter. Antallet instruktører er ca 25.

Etablering av samarbeidet med Norsk Folkehjelp har preget den internasjonale innsatsen, sammen med oppfølging og avvikling av HAMU-prosjekter. Mot slutten av 2015 ble det også etablert ambassadørkorps for våre nye prosjekter i Rwanda og Irak. I løpet av året deltok Human-Etisk Forbund på IHEUs generalforsamling på Filippinene og EHF's general-forsamling i Hellas.

Humanistisk Uke har etablert seg som en plattform for synlighet og lokal aktivitet. Bredden i markeringer sammen med antall lag som engasjerer seg viser at Humanistisk Uke er ønsket i organisasjonen. Nytt av året var en nasjonal kick-off i februar.

Arbeidet med å overføre rekrutteringsstrategien til handling i organisasjonens ledd skjøt fart høsten 2015 og vil bli ytterligere synliggjort gjennom sen vinteren 2016.

Forberedelsene til og gjennomføringen av landsmøtet i juni gikk uten større utfordringer.

I 2015 utarbeidet vi en ny kommunikasjonsstrategi der politisk kommunikasjon, profilering av seremonier og intern kommunikasjon ble prioriterte mål for å oppnå mer synlighet, tydeliggjøre verdien av medlemskap og bidra til å fullføre mål for rekruttering.

Vi jobbet målrettet for å styrke vår stemme i samfunnsdebatten i saker om ytrings- og religionsfrihet, skille stat/kirke, fjerning av blasfemiparagrafen, KRLE, medlemsregistrering og rot i Den katolske kirke, livsynsåpne seremonirom og religiøs diskriminering.

Det har vært viktig at HEF hele tiden holder balanse mellom positive verdisaker, saker med kritisk blick på samfunnsutviklingen og profileringssaker av våre seremonier.

Samsillet mellom våre ulike kanaler: tradisjonelle medier, human.no og sosiale medier ble ytterligere forsterket og vi fikk over 10 000 flere følgere på Facebook, 12 % økning av besøkende på human.no og økt antall medieoppslag både sentralt og lokalt. Lokallagene fikk åtte sentralt produserte innlegg som ble distribuert godt i lokale medier.

I februar/mars hadde vi kampanje mot KRLE i skolen med tre korte filmer som nådde flere hundre tusen på sosiale medier. Under Humanistisk Uke i september 2015 hadde vi en kampanje om muligheten til å velge å leve med den man elsker. I desember hadde vi en kampanje om samhold og medmenneskelighet som det viktigste julebudskapet.

Vi igangsatte arbeid med nye nettsider som lanseres i begynnelsen av april og lagde en portal for navnefest: navnefest.no.

Internasjonalt arbeid

Internasjonalt arbeid ble i 2015 videreført ved at det ble inngått en samarbeidsavtale mellom Human-Etisk Forbund og Norsk Folkehjelp. Avtalen ble signert i mars 2015. Samarbeidet sikrer kvalitet på gjennomføring av prosjekter i andre land. Human-Etisk Forbund valgte å støtte prosjekter i Irak og Rwanda med fokus på kvinner og deres rettigheter. I 2015 ble det overført 1 000 000 kroner til Norsk Folkehjelp. I tillegg ble det gjennomført en innsamlingsaksjon i forbindelse med jul som genererte 132 451 kroner. De innsamlede midlene gikk til Norsk Folkehjelp til arbeid for internt fordrevne i Irak.

HAMU

HAMU – Humanistisk Aksjon for Menneskerettigheter i Utviklingsland, har frem til 2015 vært den delen av Human-Etisk Forbund som har arbeidet med internasjonal solidaritet og bistand. HAMU er under avvikling. I 2015 ble det samlet inn kroner 718 990 til prosjekter i Uganda, Nepal, India og Nigeria. I tillegg midler fra Norad til Nepal, kroner 300 000.

Ytre miljø

Human-Etisk Forbunds virksomhet påvirker ikke ytre miljø direkte, da produksjon av varer ikke er organisasjonens hovedformål. Allikevel benytter både frivillige og ansatte seg av bygg som krever elektrisitet, varme/kjøling, avfallsproduksjon samt fremkomstmidler for å komme seg til og fra arbeid og frivillige verv. Dette generer indirekte utslipp og påvirkning på miljøet.

Stor grad av desentralisering av organisasjonen fører til at både faste ansatte, tillitsvalgte og medlemmer reiser en god del for å kunne møtes og arbeide for formålet. Dette gjelder både på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

HEF rapporterer sitt CO₂-utslipp på fire områder; Biltransport, flyreiser, og oppvarming kjøling og elektrisitetsbruk i i hovedkontorets lokaler i Brugata 19.

De ovennevnte 4 punktene er oppsummert i tabell under:

Type	Volum	Utslipp i tonn CO ₂ -ekv.
Bil	107 455 km	17,34
Fly	997,33 timer	75,4
Oppvarming/kjøling	N/A	49,7
Elektrisitet	N/A	0
SUM		141,2

Summen for HEFs beregnede utslipp summerer seg til 141,2 tonn.

Estimert i kostnad for klimakvoter er dette kroner 22 597 (ved markedspris på 160 kr/tCO₂). For å aktivt minske sitt utslipp må HEF fokusere på transport, da lokalene leies og videre driftes av DNB Næringseiendom

Arbeidsmiljø

Det totale sykefraværet i HEF i 2015 var på 6,9 %, mot 6,7 % i 2014. I likhet med 2014 skyldes hovedvekten av fraværsprosenten langtidssykemeldte (over 16 dager). Langtidsfraværet utgjør 4,8 prosentpoeng av totalen. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2015.

Virksomheten er delt i to verneområder. Anne Meklenborg har vært verneombud for verneområdet fylkeslagskontorene. Cecilie Opheim har vært verneombud for hovedkontoret. Astrid Heian Carlsen har representert de ansatte i forbundets hovedstyre.

Human-Etisk Forbund har et arbeidsmiljøutvalg (AMU). Det er avholdt fire møter i utvalget i løpet av året. AMU i HEF består av to representanter fra ledelsen, en representant som er valgt av de ansatte i tillegg til verneombudet. Arbeidsmiljøutvalget har avgitt egen årsrapport for 2015 med nærmere beskrivelse av HEFs handlingsplan for verne-, miljøarbeid og tiltak. Det er eksempelvis gjennomført HMS/vernerunder, medarbeidersamtaler, oppdatert nye brannrutiner for Brugata og gjennomført årlig kurs i førstehjelp og bruk av hjertestarter.

Likestilling

Human-Etisk Forbunds hovedstyre består av ni faste medlemmer hvorav fire er kvinner og fem er menn. Styrets leder er en mann.

Forbundets generalsekretær er en kvinne. Pr. 31.12.2015 var det fast ansatt 54 kvinner og 31 menn i Human-Etisk Forbund. Dette utgjør en prosentvis andel på henholdsvis 63,5 % kvinner og 36,5 % menn. Av disse arbeidet 27 kvinner og 22 menn ved hovedkontoret, mens det på fylkeskontorene var ansatt 28 kvinner og 8 menn. Det er ønskelig med en jevnere kjønnsrepresentasjon i forbundet.

Lønnsforskjeller i forbundet i 2015 (pr 31.12.2015)

2014	Kvinner	Menn
Gjennomsnittlig årslønn for fast ansatte ved hovedkontoret	Kr 527 221	Kr 523 042
Gjennomsnittlig årslønn for fast ansatte i fylkene	Kr 482 745	Kr 448 884
Gjennomsnittlig årslønn for alle fast ansatte i HEF	Kr 502 230	

Sammenlikningen av lønn mellom kvinner og menn viser at det er 1 % forskjell mellom kjønnene. De forskjellene som eksisterer kan, etter administrasjonens mening, ikke forklares med kjønnsforskjeller eller skjevheter mellom fylkesansattes og hovedkontorets stillinger, men med utdanning, ansiennitet og stillingskategorier.

Omsorgspermisjon (foreldrepermisjon)

Både fedre og mødre som har foreldrepermisjon får dekket 80 % eller 100 % av sin lønn i permisjonstiden, uavhengig av folketrygdens tak for foreldrepenge på 6G. Tre kvinner og én mann hadde foreldrepermisjon fra slutten av 2015. Human-Etisk Forbund gir lønnet omsorgspermisjon (14 dager) til ektefelle/samboer i forbindelse med fødsel.

Diskriminering

Human-Etisk Forbund har vedtatt etiske retningslinjer som innebærer en aktiv holdning for å motvirke diskriminering. I vår ansettelses- og personalpolitikk legges det vekt på en objektiv og grundig vurdering i alle personal- og ansettelsessaker. Human-Etisk Forbund har en god praksis for inkludering gjennom sin ansettelsespraksis og sin åpenhet for tilbud om arbeidstrening og tilrettelegging for arbeidstakere med særlige behov.

Humanist forlag AS

Human-Etisk Forbund eier 62 % av aksjene i Humanist forlag AS. Det var Human-Etisk Forbund som tok initiativet til å danne selskapet, og formålet er å gi ut litteratur som har med det humanistiske livssynet å gjøre.

Human-Etisk Forbund er tilfreds med de tiltak som er gjennomført i forlaget og den betydelige resultatforbedring som er oppnådd de tre siste år.

Den økonomiske stillingen i Human-Etisk Forbund

Regnskapet for Human-Etisk Forbund viser for 2015 et underskudd på 7,7 millioner kroner. Årets budsjett ble satt opp i balanse, men relativt tidlig på året ble det kjent at merkostnader i forbindelse med flytting av hovedkontor og avvikling av pensjonsordning ville belaste regnskapet med et engangsbeløp på i størrelsesorden 4,5 millioner kroner. I tillegg til disse kostnadene har det i 2015 vært et merforbruk i forhold til budsjett på i overkant av 3 millioner kroner.

Hovedstyret har i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2016 pålagt administrasjonen å iverksette et systematisk arbeid med å identifisere områder der drift og aktiviteter kan gjennomføres på en mer kostnadseffektiv måte, og å implementere slike tiltak der det er mulig. Dette, sammen med strengere budsjettoppfølging gjennom året, forventes å redusere risikoen for negative driftsresultater fremover.

Formålskapitalen var ved slutten av året 32,8 millioner kroner, som utgjorde 42 % av totalkapitalen.

Konsolidert regnskap

Det konsoliderte regnskapet for hele virksomheten til Human-Etisk Forbund omfatter tall for driften av forbundet sentralt og Humanist forlag AS. Dette regnskapet viser ved utgangen av 2015 en konsernkapital på 34,3 millioner kroner. Tilfredsstillende egenkapital, lovfestet rett til tilskudd fra stat og kommuner og kontingentinnbetalingene gir samlet et solid økonomisk fundament for den videre driften. Regnskapet viser at den økonomiske stillingen er god, og styret vurderer at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Human-Etisk Forbunds hovedinntekter

Forbundets inntekter kommer hovedsakelig som lovfestet tilskudd fra stat og kommuner i tillegg til medlemskontingent. De offentlige tilskuddene gis i forhold til medlemstall og skal tilsvare det som stat og kommuner bevilger til Den norske kirke, regnet per statskirke-medlem. Human-Etisk Forbund har også rett til tilskudd for barn av medlemmer når foreldrene har gitt sitt skriftlige samtykke til dette. Medlemskontingentsatsen var i 2015 kroner 350 pr. hovedmedlem og kroner 50 for husstandsmedlemmer, trygdede eller medlemmer med lav inntekt. Ungdom i alderen 15-26 år har kontingentfritak.

Human-Etisk Forbunds likviditet svinger betydelig gjennom året. Svingningene påvirkes særlig av at innbetalingene kommer ujevnt. Det dreier seg om innbetaling av medlemskontingent som særlig er konsentrert om februar, innbetaling av statstilskudd som normalt kommer i juni, og innbetaling av kommunale tilskudd der hovedtyngden vanligvis kommer på slutten av året.

Det er liten politisk eller operasjonell risiko for eventuelt tap av inntekter på kort sikt, men over tid må HEF søke å utvikle alternative inntektskilder, og gjøre seg mindre avhengig av offentlige tilskudd.

Medlemmer

Antall medlemmer pr 31.12.2015 var 85 298. Human-Etisk Forbund har fortsatt en vekst i antall medlemmer. Veksten i 2015 var netto 1 685 nye medlemmer.

Inn- og utmelding av Human-Etisk Forbund skjer skriftlig. Forbundet har et elektronisk medlemssystem med streng tilgangsbegrensning. Medlemmer kan selv gå inn systemet via «Min side» og se hvilke opplysninger HEF har lagret om dem.

Regnskapet

Det har ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets utgang som har betydning for årsregnskapet.

Styret mener at regnskapet gir en rettvise oversikt over utvikling, resultat og stilling pr 31.12.2015 for Human-Etisk Forbund.

Oslo, 11. mars 2016

I hovedstyret for Human-Etisk Forbund

Tom Hedalen
styreleder

Anders Garbom Backe
nestleder

Kjersti Ø. Brataas
økonomileder

Robert Rustad
styremedlem

Terese Svenke
styremedlem

Tore Nyeggen
styremedlem

Rune Lie
styremedlem

Anne Mari Svendsen
styremedlem

Astrid Heian Carlsen
Ansatterrepresentant

Kristin Mile
generalsekretær